

Вищий навчальний заклад
«НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»
Факультет економіки та інформаційних технологій
Кафедра фінансів, обліку та фундаментальних економічних дисциплін

ЗАТВЕРДЖЕНО

Декан факультету економіки та
інформаційних технологій

Ю.М. Неговська

РОБОЧА ПРОГРАМА

НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

(назва навчальної дисципліни)

підготовки перший (бакалаврський)

(назва рівня вищої освіти)

галузі знань 07 «Управління та адміністрування»

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

(код і найменування спеціальності)

освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування»

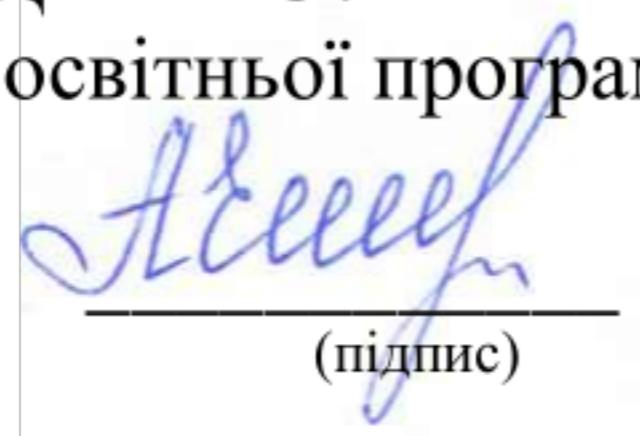
(найменування освітньої програми)

тип дисципліни вибіркова дисципліна

2020 рік

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

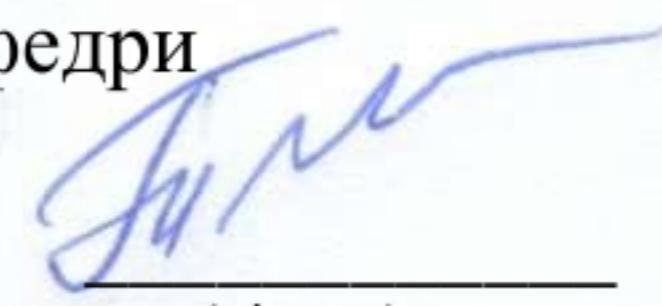
(підпис)

O.M. Антонова

(прізвище, ініціали)

РЕКОМЕНДОВАНО:Кафедрою фінансів, обліку та
фундаментальних економічних дисциплін
протокол № 1 від «28» серпня 2020 року

Завідувач кафедри

(підпис)

T.M. Сугак

(прізвище, ініціали)

Розробники:**Паризький Ігор Володимирович** – доктор економічних наук, професор кафедри маркетингу, управління та економіки підприємства.**Неговська Юлія Миколаївна** – кандидат економічних наук, доцент кафедри маркетингу, управління та економіки підприємства.

1. Опис навчальної дисципліни

Мова навчання: українська

Статус дисципліни: вибіркова дисципліна

Передумови вивчення навчальної дисципліни: Вона є узагальнюючою в комплексі економічних дисциплін, що містить політекономію, макроекономіку, міжнародну економіку, державне регулювання, статистику та ін.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «*Національна економіка*» є сукупність ресурсних, економічних, інституціональних та соціальних чинників, що визначають відмінні риси національної економіки й специфіку функціонування. В основі дисципліни: економічні теорії та базисні інститути; засади ринкової економіки і суспільного добробуту; економічний потенціал і роль держави, демократії у національній економіці; економічне зростання та інтеграція у світове господарство.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни. На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин **5 кредити ECTS**

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «*Національна економіка*» є формування системи теоретичних знань і набуття практичних навичок у галузі аналізу стану національної економіки України, перспектив її розвитку та державного регулювання нею.

Основними **завданнями** навчальної дисципліни «*Національна економіка*» є:

- характеристики реальної економіки за допомогою таких категорій як економічний потенціал країни та структурні параметри національної економіки;
- розгляд сучасних теорій, щодо інституційної системи зростання та розвитку національної економіки;
- висвітлення ролі держави в економічній системі країни, методів та інструментів її впливу на економіку;
- характеристика фінансової системи країни, яка охоплює державні фінанси, банківську систему та небанківські установи;
- визначення соціальних результатів економічного розвитку країни та суперечності між економічним розвитком та екологією;
- розкриття місця національної економіки у світовому господарстві та питань, пов'язаних з міжнародною конкурентоспроможністю

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Дисципліна «*Національна економіка*» забезпечує набуття здобувачами освіти **компетентностей**:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.

СК10. Здатність визначати, обґруntовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

Програмні результати навчання (ПР)

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Обсяг у годинах																							
	усього	дenna форма						заочна форма																
		у тому числі					усього	у тому числі																
л сем п л с.р л сем п л с.р																								
Змістовний модуль 1. Сутність та аналіз національного господарства																								
Тема 1. Національна економіка як галузь економічної науки та сутність національного багатства	16	4	2	-	-	10	16	1	-	-	-	15												
Тема 2. Поняття соціальної та економічної ефективності національної економіки	18	4	2	-	-	12	18	1	-	-	-	17												
Тема 3. Економічний потенціал: його структура, вплив на економічний розвиток, економічна оцінка	18	6	2	-	-	10	18	2	1	-	-	15												
Тема 4. Фінансова система національної економіки	18	6	2	-	-	10	18	2	1	-	-	15												
Змістовний модуль 2. Державне управління національною економікою																								
Тема 5. Державність та державне управління національною економікою	20	8	3	-	-	9	20	2	-	-	-	18												
Тема 6. Структурні пропорції в економіці. Структура національної економіки.	20	8	3	-	-	9	20	2	-	-	-	18												
Тема 7. Прогнозування та програмування національної економіки.	20	8	3	-	-	9	20	2	1	-	-	18												
Тема 8. Розвиток національної економіки: теорії, моделі, стратегії, показники.	20	8	3	-	-	9	20	2	1	-	-	18												
Усього годин	150	52	20	-	-	78	150	14	4	-	-	132												

5. Зміст програми навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Назва змістового модуля

Тема 1. Національна економіка як галузь економічної науки та сутність національного багатства

Національна економіка — цілісна система організації господарської діяльності, що обмежена державними кордонами. Національна економіка — продукт історичних процесів і періодів, її становлення. Суб'єкти національної економіки. Особлива роль національної економіки в управлінні розвитком господарства з урахуванням інтересів держави. Функції національної економіки як науки: теоретико-пізнавальна (гносеологічна), практична (прикладна), виховна та світоглядна, прогностична. Суть національного багатства, його суть і статистичний показник. Структура національного багатства.

Тема 2. Поняття соціальної та економічної ефективності національної економіки

Підвищення ефективності виробництва — зростання добробуту населення. Загальна і порівняльна економічна ефективність у практичних розрахунках.

Сутність ефективності виробництва. Формування результатів та ефективності виробництва (продуктивності виробничо-економічної системи). Система показників ефективності виробництва. Узагальнюючі показники ефективності. Економічна та бюджетна ефективність зовнішньоекономічних операцій. Продуктивність праці, фондівіддача, фондовіддача, фондомісткість.

Тема 3. Економічний потенціал: його структура, вплив на економічний розвиток, економічна оцінка

Аспекти економічного потенціалу. Використання економічного потенціалу на користь держави, принципи його функціонування. Показник рівня економічного потенціалу. Вплив природних ресурсів на економічний розвиток держави: ефективне використання корисних копалин, рекреаційних ресурсів, географічного розташування країни. Модель взаємозв'язків показників національного багатства з показниками СНР. Динаміка національного багатства України. Визначення природно-ресурсного потенціалу, його оцінка в Україні. Групи економічних оцінок ПРП. Технологічна та економічна оцінка природних ресурсів.

Тема 4. Фінансова система національної економіки

Визначення фінансової системи, її складові. Визначення державних фінансів, їх структура, що вони в себе включають; бюджети різних рівнів. Визначення бюджетної системи України, її структура, принципи. Загальний та спеціальний фонди бюджету України. Склад доходів державного бюджету України, їх розподілення на загальний та спеціальний фонди. Роль місцевих бюджетів у фінансовій системі держави, особливості функціонування. Визначення податкової системи, податкового регулювання. Принципи функціонування. Реалізація податкової політики. Функції податкової системи. Підходи, що визначають роль податкової системи в сукупності методів державного регулювання. Крива Лаффера. Класифікація податків. Засади, на які має спиратися система запозичень для забезпечення ефективності політики державних запозичень. Складові соціальної системи страхування. Соціальні програми, із допомогою яких здійснюється захист населення; соціалізація національної економіки. Зв'язок фінансів підприємств і організацій з системою національних фінансів; фінанси не фінансових організацій.

Змістовий модуль 2. Державне управління національною економікою

Тема 5. Державність та державне управління національною економікою

Необхідність існування державного апарату. Сутність, об'єкти, мета та методи державного регулювання національної економіки. Об'єктивна необхідність державного регулювання для забезпечення функціонування та соціального й економічного розвитку країни. Регуляція і дерегуляція національної економіки. Необхідність існування державного механізму перерозподілу доходів і ресурсів, його завдання, принцип дії. Державна політика забезпечення економічного зростання.

Тема 6. Структурні пропорції в економіці. Структура національної економіки

Галузевий поділ, територіальна структура, пропорційність національної економіки. Елементи соціальної системи, економічний аспект. Типи організаційних структур, особливості, реалізація. Визначення значення відтворюальної структури для суспільства, процес суспільного відтворення. Класифікація видів економічної діяльності. Складові національної економіки, виробнича сфера та сфера послуг. Особливості регіональної структури. Напрямки, склад, об'єми імпорту й експорту. Міжгалузевий перерозподіл ресурсів, зникнення великих підприємств, що мають вплив на національну економіку; виникнення високотехнологічних підприємств шостого технологічного укладу.

Тема 7. Прогнозування та програмування національної економіки

Місце прогнозування в національній економіці. Узагальнююче та часткове прогнозування. Чотири типу методів економічного прогнозування. Особливості прогнозування в Україні. Сутність економічного програмування. Державні і регіональні цільові програми. Індикативне макроекономічне планування. Сучасні форсайтні дослідження та перспективи їх розвитку.

Тема 8. Розвиток національної економіки: теорії, моделі, стратегії, показники

Модернізація як стратегічний напрямок економічного розвитку України. Сутність і показники економічного розвитку. Теорії і моделі економічного розвитку. Етапи економічного зростання і розвитку. Стратегія соціально-економічного розвитку України. Стратегії розвитку галузей економіки України. Розвиток податкової системи та фіскальної політики в національній економіці. Теорія постіндустріального суспільства. Теорії економічного зростання Нобелівських лауреатів. Етапи економічного зростання і розвитку.

Підсумковий модульний контроль: Диференційований залік

6. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна	Заочна
1	Тема 1. Національна економіка як галузь економічної науки та сутність національного багатства	4	1
2	Тема 2. Поняття соціальної та економічної ефективності національної економіки	4	1
3	Тема 3. Економічний потенціал: його структура, вплив на економічний розвиток, економічна оцінка	6	2
4	Тема 4. Фінансова система національної економіки	6	2
5	Тема 5. Державність та державне управління національною економікою	8	2
6	Тема 6. Структурні пропорції в економіці. Структура національної економіки.	8	2
7	Тема 7. Прогнозування та програмування національної економіки.	8	2
8	Тема 8. Розвиток національної економіки: теорії, моделі, стратегії, показники.	8	2
Усього годин		52	14

7. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Національна економіка як галузь економічної науки та сутність національного багатства	2	-

2	Тема 2. Поняття соціальної та економічної ефективності національної економіки	2	-
3	Тема 3. Економічний потенціал: його структура, вплив на економічний розвиток, економічна оцінка	2	1
4	Тема 4. Фінансова система національної економіки	2	1
5	Тема 5. Державність та державне управління національною економікою	3	-
6	Тема 6. Структурні пропорції в економіці. Структура національної економіки.	3	-
7	Тема 7. Прогнозування та програмування національної економіки.	3	1
8	Тема 8. Розвиток національної економіки: теорії, моделі, стратегії, показники.	3	1
Усього годин		20	4

8. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна	Заочна
	Не передбачено навчальним планом	-	-
Усього годин		-	-

9. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна	Заочна
	Не передбачено навчальним планом	-	-
Усього годин		-	-

10. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна	Заочна
1	Тема 1. Національна економіка як галузь економічної науки та сутність національного багатства	10	15
2	Тема 2. Поняття соціальної та економічної ефективності національної економіки	12	17
3	Тема 3. Економічний потенціал: його структура, вплив на економічний розвиток, економічна оцінка	10	15
4	Тема 4. Фінансова система національної економіки	10	15
5	Тема 5. Державність та державне управління національною економікою	9	18
6	Тема 6. Структурні пропорції в економіці. Структура національної економіки.	9	18
7	Тема 7. Прогнозування та програмування національної економіки.	9	18
8	Тема 8. Розвиток національної економіки: теорії, моделі, стратегії, показники.	9	18
Усього годин		78	132

11. Завдання для самостійної роботи

Сучасний етап розвитку економіки України висуває нові вимоги до підготовки керівників та спеціалістів народного господарства. В першу чергу, вони повинні вміти приймати ефективні самостійні рішення на основі аналізу економічної ситуації.

Вивчення курсу «*Національна економіка*» передбачає виконання студентами самостійної роботи, у тому числі: вибір та вивчення літератури, конспектування матеріалів лекцій та їх вивчення, використання актуальної економічної інформації з Інтернету, обговорення тематичних питань та питань для самостійного поглиблених вивчення на семінарських та практичних заняттях.

Для організації самостійної роботи надаються: перелік рекомендованої літератури, плани лекцій, семінарських та практичних занять, у тому числі питання для теоретичної підготовки та обговорення і самостійного поглиблених вивчення, практичні заняття, варіанти контрольних та теми курсових робіт, питання для підготовки до іспиту.

Як невід'ємна складова частина навчального процесу, самостійна робота з вивчення курсу студентами має велике значення, оскільки суттєво сприяє опануванню курсу.

Звіти про самостійну роботу не надаються. Вивчення відповідного матеріалу перевіряється під час поточного та підсумкового контролю знань, захисту індивідуальної роботи.

1. Особливості соціальної політики щодо окремих верств населення.
2. Сучасна концепція охорони природного середовища.
3. Види організацій та їх роль в економічному розвитку суспільства.
4. Функції та принципи організації банківської системи в Україні.
5. Можливості використання інструментарію виробничої функції при прогнозування темпів економічного розвитку України.
6. Світовий досвід державної підтримки підприємництва.
7. Обґрунтування державних цільових програм економічними ресурсами.
8. Природно-ресурсний потенціал України та шляхи підвищення ефективності його використання.
9. Сутність та склад національного багатства.
10. Ефективність національної економіки та її показники.
11. Сутність, види регіональної структури економіки та її показники.
12. Показники якісних змін економічного розвитку. Методика розрахунку комплексу індексів, які використовуються у міжнародній практиці.
13. Концепція ендогенного впливу НТП на економічний розвиток.
14. Державний бюджет України: структура доходів та видатків.
15. Розвиток державного соціального страхування.
16. Принципи та особливості діяльності небанківських фінансово-кредитних установ.
17. Сутність понять: «економічна політика держави», «державне управління економікою», «державне регулювання економіки»
18. Фінансування діяльності бюджетних установ.
19. Американський та європейський підходи до державного управління.
20. Організація процесу виконання управлінських рішень
21. Економічні методи державного регулювання економіки
22. Державне прогнозування економічного і соціального розвитку України
23. Балансовий та нормативний методи планово-економічних розрахунків
24. Принципи та особливості діяльності небанківських фінансово-кредитних установ
25. Бідність: причини появи та прогресування.
26. Кошторисно-бюджетне фінансування галузей соціальної сфери.
27. Основні складові стратегія сталого розвитку.
28. Економічний збиток від впливу на природні комплекси господарської діяльності.
29. Внутрішньо- та зовнішньоорієнтовані стратегії розвитку держави: основні складові їх формування, недоліки та переваги.
30. Національна, економічна і зовнішньоекономічна безпека країни та напрями її забезпечення.

12. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота виконується у вигляді індивідуального навчально-дослідного завдання для здобувачів вищої освіти денної форми навчання та контрольної роботи для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання. Кожному студенту видається окреме завдання.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання для здобувачів вищої освіти денної форми навчання передбачає:

- пошук у навчальних джерелах та наукових журналах матеріалу, необхідного для висвітлення основних аспектів теми;
- складання плану роботи (вступ, 2-3 питання, висновки);
- формулювання власних висновків;
- складання списку використаної літератури та інформаційних джерел.

Вимоги до індивідуальної роботи для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання викладені у методичних вказівках

13. ПИННЯ ДЛЯ НАПИСАННЯ РЕФЕРАТІВ

1. Як підвищити добробут населення в Україні в короткій перспективі?
2. Як вимірюється соціальна нерівність в Україні?
3. Який механізм фінансування соціальної сфери?
4. Які чинники лежать в основі концепції взаємодії економіки та екології?
5. Які складові стратегії сталого розвитку?
6. Які основні важелі економічного регулювання довкілля?
7. Як регулюються державно-управлінські відносини між суб'єктами і об'єктами управління ?
8. Як забезпечується єдність механізму державного управління і механізму державної влади ?
9. Якою має бути послідовність інституціональних змін в умовах переходу до ринкової економіки України?
10. Чи існує зв'язок між політичним типом держави та переважною спрямованістю здійснюваних в його економіці інституціональних змін?
11. Яке співвідношення спонтанних та цілеспрямованих інституціональних змін на різних етапах економічного реформування в Україні?
12. Від чого залежить частка трансакційного сектору у ВВП України?
13. В чому полягає ефективність діяльності інвестиційних компаній в Україні?
14. Якими є перспективи функціонування недержавних пенсійних фондів в Україні?
15. Як підвищити роль комерційних банків в економічному розвитку України?
16. В чому полягають особливості моделей економічного розвитку високо розвинутих країн?
17. Які специфічні риси характерні моделям розвитку, що були розроблені для країн, які розвиваються?
18. У чому полягає сутність та переваги теорії ендогенного впливу НТП на економічний розвиток?
19. В чому полягають основні положення концепції сталого розвитку?
20. Причини і наслідки «тінізації» економіки.
21. Суспільний сектор економіки України: малі чи надмірні його масштаби.
22. Соціально-економічні прогнози і реальність: причини неспівпадання.
23. Які методи соціально-економічного прогнозування ліпші – інтуїтивні чи формалізовані?
24. Стратегічні цілі соціально-економічного розвитку України: погляд молодого покоління.
25. Спадкоємність соціально-економічної політики: пропозиції щодо формування механізму її забезпечення.
26. Як визначити вартість національного багатства країни в цілому та окремих його складових?
27. За допомогою яких показників можна найбільш точно оцінити рівень ефективності національної економіки?
28. Чи є можливим зниження обсягу споживання природних ресурсів за умови поступового зростання національної економіки?
29. Еволюція концепцій приватизації державного майна за роки незалежності України та її соціальні наслідки.

30. Тенденції у структурній динаміці видів економічної діяльності та їх вплив на розвиток національної економіки.

14. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ЗАЛІКУ

1. Особливості соціальної політики щодо окремих верств населення.
2. Доходи населення та їх соціально-політичні виміри.
3. Прожитковий мінімум як основа соціальних гарантій доходів населення.
4. Соціальна сфера та джерела фінансування її розвитку.
5. Проблеми екології в умовах стратегії сталого розвитку.
6. Сучасна концепція охорони природного середовища.
7. Система управління природокористування.
8. Економічний механізм забезпечення природоохоронної діяльності України.
9. Основні засади неоінституціональної та нової інституціональної економіки.
10. Правила та інститути: сутність і значення для економіки.
11. Види організацій та їх роль в економічному розвитку суспільства.
12. Роль і місце лізингових компаній в розвитку галузей економіки України.
13. Вади і переваги діяльності небанківських фінансово-кредитних та банківських установ.
14. Основні засади використання кредитних спілок як об'єкта розміщення вільних коштів громадян.
15. Перспективи розвитку страхового бізнесу в Україні.
16. Функції та принципи організації банківської системи в Україні.
17. Концепція постіндустріального суспільства і економічний розвиток України.
18. Економічний розвиток на основі інституціональних змін.
19. Поєднання процесів індустріального та постіндустріального розвитку: теорія та практика в Україні.
20. Теорії постіндустріального суспільства.
21. Можливості використання інструментарію виробничої функції при прогнозування темпів економічного розвитку України.
22. Функції Національного банку України та інструменти їх реалізації.
23. Результати та перспективи приватизації державної власності в Україні.
24. Проблеми ефективності бюджетних витрат.
25. Управління державним боргом в Україні.
26. Світовий досвід державної підтримки підприємництва.
27. Світовий досвід соціально-економічного прогнозування.
28. Характеристика Державного прогнозу економічного і соціального розвитку України.
29. Критерії точності і надійності соціально-економічних прогнозів.
30. Програмування національної економіки в країнах Європейського Союзу.
31. Обґрунтування державних цільових програм економічними ресурсами.
32. Організаційно-економічний механізм реалізації державних цільових програм.
33. Стан та характеристика потенціалу національної економіки України.
34. Сучасний стан основних галузей національної економіки України (на прикладі конкретної галузі).
35. Національне багатство України та методи його оцінки.
36. Природно-ресурсний потенціал України та шляхи підвищення ефективності його використання.
37. Виробничий та науково-технічний потенціал України та перспективи його розвитку.
38. Ефективність національної економіки та показники її вимірювання.
39. Еволюція концепцій приватизації державного майна за роки незалежності України та її соціальні наслідки.
40. Тенденції у структурній динаміці видів економічної діяльності та їх вплив на розвиток національної економіки.
41. Сутність та склад національного багатства.
42. Структура природно-ресурсного потенціалу України та характеристика окремих його

складових.

43. Економічна оцінка природно-ресурсного потенціалу.
44. Виробничий потенціал України та його характеристика.
45. Основні складові та характеристика науково-технічного потенціалу України.
46. Ефективність національної економіки та її показники.
47. Соціальна структура економіки.
48. Організаційна структура економіки та її основні пропорції: секторна структура, структура бізнесу, структура організаційно-правових форм господарювання.
49. Показники відтворюальної структури економіки та вплив змін у відтворювальних пропорціях на економічне зростання.
50. Класифікація видів економічної діяльності та їх структура.
51. Сутність, види регіональної структури економіки та її показники.
52. Основні структурні пропорції у зовнішній торгівлі України.
53. Товарна структура експорту та імпорту в Україні.
54. Економічний розвиток та економічне зростання. Геометричні моделі економічного розвитку.
55. Методики обрахунку показників кількісних змін економічного розвитку.
56. Показники якісних змін економічного розвитку. Методика розрахунку комплексу індексів, які використовуються у міжнародній практиці.
57. Сутність та передумови посткейнсіанських моделей економічного розвитку. Основні положення моделі економічного зростання Дж. Робінсона.
58. Сутність та передумови неокласичних моделей економічного зростання. Формалізація моделі Р. Солоу.
59. Основні положення моделей економічного розвитку країн, що розвиваються.
60. Сутність інституціональної теорії розвитку.
61. Концепція ендогенного впливу НТП на економічний розвиток. Модель П. Ромера.
62. Основні підходи до виокремлення етапів економічного розвитку. Можливості їх поєднання.
63. Сутність стратегічної мети економічного розвитку України. Основні напрямки змін.
64. Призначення, роль та структура державних фінансів.
65. Бюджетна система України як центральна ланка системи державних фінансів.
66. Державний бюджет України: структура доходів та видатків.
67. Місцеві бюджети: особливості формування в Україні.
68. Податкова система України: основні елементи та їх характеристика.
69. Система державних внутрішніх та зовнішніх запозичень: особливості в Україні.
70. Система державних цільових фондів: склад, джерела та призначення.
71. Розвиток державного соціального страхування.
72. Основні риси та відмінності між однорівневою та дворівневою банківськими системами.
73. Інструменти регулювання центральним банком діяльності комерційних банків.
74. Види комерційних банків які функціонують в Україні та їх характеристика.
75. Роль і місце парабанківської системи у кредитній системі країни.
76. Принципи та особливості діяльності небанківських фінансово-кредитних установ.
77. Сутність та відмінності функціонування кредитних спілок та кредитних товариств.
78. Необхідність, принципи та ефективність роботи страхових компаній.
79. Необхідність, принципи та ефективність роботи недержавних пенсійних фондів.
80. Економічні функції держави.
81. Сутність понять: «економічна політика держави», «державне управління економікою», «державне регулювання економіки»
82. Ринковий та державний механізми перерозподілу ресурсів і доходів.
83. Власність в системі розподілу перерозподілу ресурсів і доходів.
84. Податково-бюджетний механізм перерозподілу ресурсів і доходів.
85. Держава як виробник суспільних благ.
86. Фінансування діяльності бюджетних установ.

87. Взаємовідносини бізнесу і держави як суперечлива система співробітництва і антагонізму.
88. Форми і методи державної підтримки підприємництва.
89. Основні засади теорії державного управління.
90. Об'єкти і суб'єкти державного управління.
91. Американський та європейський підходи до державного управління.
92. Державне управління та виконавча влада.
93. Система органів державної влади та їх повноваження.
94. Цілі державного управління та їх види.
95. Загальні і специфічні функції державного управління.
96. Організація процесу виконання управлінських рішень.
97. Функція планування.
98. Державне регулювання як головна функція державного управління.
99. Контрольна функція державного управління.
100. Правові та адміністративні методи державного регулювання економіки.
101. Економічні методи державного регулювання економіки.
102. Сутність і функції соціально-економічного прогнозування.
103. Принципи соціально-економічного прогнозування.
104. Класифікація соціально-економічних прогнозів.
105. Класифікація методів прогнозування.
106. Державне прогнозування економічного і соціального розвитку України.
107. Сутність та етапи побудови стратегії соціально-економічної політики держави.
108. Види державних програм економічного і соціального розвитку.
109. Сутність державного програмно-цільового планування, класифікація державних цільових програм. Етапи програмно-цільового планування.
110. Балансовий та нормативний методи планово-економічних розрахунків.
111. Принципи та система державного програмування економічного і соціального розвитку України.
112. Структура Державної програми економічного і соціального розвитку України.
113. Благо як економічна категорія.
114. Економічний добробут за А. Пігу.
115. Способи вимірювання корисності (ординалізм і кардиналізм).
116. Принцип ефективності В. Парето у розподілі благ.
117. Теорія соціального вибору.
118. Основні функції суспільного добробуту.
119. Основні види та джерела доходів населення.
120. Причини та показники нерівності в розподілі доходів населення.
121. Бідність – причини появи та прогресування.
122. Програми перерозподілу доходів та їх вплив на індекс Джині та на криву Лоренца.
123. Вартісна величина прожиткового мінімуму.
124. Механізми перерозподілу доходів, що застосовуються в Україні.
125. Основні джерела фінансування соціальної сфери.
126. Кошторисно-бюджетне фінансування галузей соціальної сфери.
127. Концепція взаємодії економіки та екології.
128. Основні цілі стратегії сталого розвитку.
129. Техногенний і сталий типи економічного розвитку.
130. Основні принципи охорони навколошнього природного середовища.

15. Методи навчання

1. Методи навчання на лекціях:

- Вербалний метод (лекція, дискусія тощо);
- Методи візуалізації (презентація, метод ілюстрації (графічний, табличний, тощо), метод демонстрацій та інші);

- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, аnotування тощо);
- інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

2. Методи навчання на практичних, семінарських та лабораторних заняттях:

- Вербальний метод (дискусія, співбесіда тощо);
- Практичний метод (практичні, семінарські та лабораторні заняття);
- Метод візуалізації (презентація, метод ілюстрації (графічний, табличний, тощо), метод демонстрацій та інші);
- робота з навчально-методичною літературою (рецензування, підготовка реферату, есе, доповіді тощо);
- інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- кейс-метод (вирішення ситуацій, розв'язання завдань тощо);
- Імітаційний метод
- Дослідницький метод
- Пошуковий метод.
- Метод проблемного виконання.
- Репродуктивний метод

16. Методи оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Національна економіка» використовуються такі методи оцінювання:

- для поточного контролю у вигляді: *усне та письмове опитування, фронтальне опитування, тестування, вирішення ситуаційних завдань, розв'язування задач, написання есе (рефератів), виконання індивідуальних та групових проектів, творчих завдань, тощо.*
- для модульного контролю у вигляді: *письмова відповідь, тестування, вирішення ситуаційних завдань, розв'язування задач, тощо.*
- для підсумкового контролю у вигляді: *екзамену або заліку у таких формах: усна та/або письмова відповідь, тестування, вирішення ситуаційних завдань, розв'язування задач, тощо.*

15. Засоби діагностики результатів навчання

Робоча програма передбачає застосування засобів діагностики результатів навчання за формами контролю знань:

- *поточний контроль* може передбачати застосування широкого спектру форм та методів оцінювання знань, що проводиться заожною темою.
- *модульний контроль* передбачає письмове виконання різних видів контрольних завдань.
- *підсумковий контроль* передбачає проведення екзамену або заліку

Завершальним етапом досягнення запланованих програмних результатів навчання з навчальної дисципліни «Національна економіка» є підсумковий контроль – диференційований залік.

17. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Рекомендоване оцінювання окремих видів навчальної діяльності здобувача вищої освіти:

№	Вид навчальної діяльності здобувачів вищої освіти*	Кількість балів
1.	Реферат, есе	1-5
2.	Вирішення ситуаційних завдань, розв'язання задач	1-5

3.	Індивідуальне завдання	1-5
4.	Відповідь на практичному, семінарському, лабораторному занятті	1-5
5.	Ділова гра, практичний кейс, тощо.	1-10
6.	Участь у публічних заходах (конференція, олімпіада тощо)	1-10
7.	Модульний контроль (для денної форми здобуття освіти)	1-20
8.	Контрольна робота (для заочної форми здобуття освіти)	1-40

*види навчальної діяльності здобувачів освіти обираються та оцінюються викладачем за рекомендованою шкалою в залежності від особливостей навчальної дисципліни.

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти оцінюються за такими критеріями:

Бали	Критерії оцінювання
90-100	Здобувач вищої освіти повною мірою засвоїв програмний матеріал, виявляє знання основної та додаткової літератури, наводить власні міркування, робить узагальнюючі висновки, використовує знання інших галузей знань, вдало наводить приклади.
82-89	Здобувач вищої освіти демонструє достатньо високий рівень знань, при цьому відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності або незначні помилки, або присутня недостатня чіткість у визначені понять.
75-81	Здобувач вищої освіти володіє достатнім обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати, але не має достатніх знань для формування висновків, не завжди здатний асоціювати теоретичні знання з практичними прикладами
64-74	Здобувач вищої освіти в загальній формі розбирається в матеріалі, проте відповідь неповна, неглибока, містить неточності, є помилки у формулюванні понять, відчуваються складнощі в застосуванні знань при наведенні прикладів.
60-63	Здобувач вищої освіти в загальній формі розбирається в матеріалі, допускає суттєві помилки при висвітленні матеріалу, формулюванні понять, не може навести приклади.
35-59	Здобувач вищої освіти не володіє переважною частиною програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при висвітленні понять.
1-34	Здобувач вищої освіти не засвоїв програмний матеріал.

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни. Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використованої числової (рейтингової) шкали.

Порядок переведення оцінок у систему ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		для диференційованого заліку, екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для недиференційованого заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C	задовільно	
64-74	D	задовільно	
60-63	E	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
35-59	FX	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

18. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Приклад для денної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота	Підсумковий	Сума
--	-------------	------

Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				Самостійна робота	контроль	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8			
3	3	4	4	4	4	4	4	10	40	100
Модульний контроль 1 - 10				Модульний контроль 2 - 10						

Приклад для заочної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота		Підсумковий контроль	Сума
Контрольна робота	Самостійна робота		
50	10	40	100

19. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення дисципліни «Національна економіка» узагальнено в комплексі навчально-методичного забезпечення, який включає:

- робочу програму навчальної дисципліни;
- методичні вказівки до вивчення дисципліни;
- опорний конспект лекцій;
- варіанти завдань для самостійної та індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти;
- варіанти завдань для модульного контролю;
- варіанти завдань для підсумкового контролю;
- інші матеріали.

20. Рекомендована література

Основна

1. Буряковський В.В. Національна економіка: навч. посібник для студ. вищих навч. закл. Д.: Наука і освіта, 2017. 310 с.
2. Заблоцький Б.Ф. Національна економіка: Підручник. Львів: Новий світ 2000, 2017. 582 с.
3. Куцик П.О. Національна економіка: принципи становлення, функціонування, регулювання та розвитку. Частина 1 / Куцик П.О., Ковтун О.І. Башнянин Г.І. Львів: Растр 7, 2016. 460 с.
4. Куцик П.О. Національна економіка: принципи становлення, функціонування, регулювання та розвитку. Частина 2 / Куцик П.О., Ковтун О.І. Башнянин Г.І. Львів: Растр 7, 2017. 400 с.
5. Національна економіка: підручник / за ред. П.В. Круша. К.: Каравела, 2016. 416 с.
6. Старostenko Г.Г., Онишко С.В. Поснова Т.В. Національна економіка: навч. посібник. К.: Ліра-К. 2016. 432 с.

Додаткова:

1. Алимов О.М., Даниленко А.І., Трегобчук В.М. та ін. Економічний розвиток України: інституціональне та ресурсне забезпечення: Монографія. К.: Об'єднаний ін-т економ. НАН України, 2005. 540 с.
2. Гронтковська Г.Е., Косік А.Ф. Макроекономіка: навч. посіб. К., 2010. 672 с.
3. Державне регулювання економіки: Навч. посібник / С.М. Чистов, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куценко та ін. К.: КНЕУ, 2005. 440 с.
4. Економіка України: стратегія і політика довгострокового розвитку / За ред. В.Г. Гейця. К.: Ін-т екон. прогнозув.; Фенікс, 2003. 875 с.
5. Економічна безпека: навч. посіб. / за ред. З.С. Варналія. К.: Знання, 2009. 647 с.
6. Економічна політика: Навч. посіб. / О.О. Беляєв (кер. кол. авт.), А.С. Бебело, М.І. Диба та ін. К.: КНЕУ, 2004. 287 с.
7. Інституційні засади формування економічної системи України: теорія і практика / За ред. З. Ватаманюка. Львів: «Новий Світ-2000», 2005. 648 с.
8. Історія економічних вчень: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. К.: Знання, 2004.

430 с.

9. Кейнс Дж. М. Трактат про грошову реформу. Загальна теорія зайнятості, процента та грошей: реф.-дайдж. / Укл. Фещенко В.М. К.: АУБ, 1999. 189 с.
10. Малий І.Й. Теорія розподілу суспільного продукту. К.: КНЕУ, 2000.
11. Механізм структурних зрушень в економіці України. К.: Ін-т економіки НАНУ, 2002.
12. Податкова політика України: стан, проблеми, та перспективи: монографія / П.В. Мельник, Л.Л. Тарангул, З.С. Варналій [та інші]; за ред. З.С. Варналія. К.: Знання України, 2008. 675 с.
13. Мацелюх Н.П. Економічні теорії в системі наукових економічних знань: навч. посібник / Н. П. Мацелюх, І.А. Максименко. 2-ге вид., перероб. та доп. К.: Центр учб. літ., 2016. 226 с.
14. Національна економіка: навч. посіб. / А.Ф. Мельник, А.Ю. Васіна, Т.Л. Желюк, Т.М. Попович; за ред.. А.Ф. Мельник. К.: Знання, 2011. 463 с.
15. Національна економіка: навч. посіб. / Л.О. Петкова, Р.Ф. Пустовійт, А.О. Ходжаян та ін.; За заг. ред. проф. Л.О. Петкової. К.: «МП Леся», 2009. 288 с.
16. Національна економіка: підручник / За ред. проф., к.е.н. П.В. Круша. К.: Каравела; Піча Ю.В., 2008. 416 с.
17. Національна економіка: тексти лекцій / О.П. Тищенко, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куценко та ін.; За заг. ред. А.Г. Савченка. К.: КНЕУ, 2007. 464 с.

11. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського // <http://www.nbuvgov.ua>
2. Веб-сторінка кафедри економічної теорії: <http://nuwm.rv.ua/ket.html>
3. Коктурентоспроможність національної економіки. / Матеріали XVII Міжнародної науково-практичної конференції 5-6 жовтня 2017 року Матеріали розміщено на офіційному сайті економічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка(<http://econom.univ.kiev.ua/science/conferences/in2017/>)

Офіційні сайти періодичної літератури:

Назва журналу	Офіційний сайт
Актуальні проблеми економіки	www.eco-science.net
Економіка і держава	www.economy.in.ua
Економіка України	www.nbuvgov.ua/portal/_Soc_Gum/EkUk/index.html
Економіка та підприємництво	www.nbuvgov.ua/portal/_Soc_Gum/Etp/texts.html
Економіка. Фінанси. Право	www.nbuvgov.ua/portal/_Soc_Gum/Efp/texts.html
Економіст	www.nbuvgov.ua/portal/_Soc_Gum/Ekonomist/index.html
Економічна теорія	www.nbuvgov.ua/portal/_Soc_Gum/ET/index.html
Ефективна економіка	www.economy.nayka.com.ua
Економічний часопис – XXI	www.soskin.info/ea
Бізнес	www.business.ua
Комерсант	www.kommersant.ua
Ліга Бізнес Інформ	www.liga.net.com.ua
Вища школа економіки (Росія)	www.hse.ru

Офіційні сайти державних та міжнародних установ:

Назва	Офіційний сайт
Верховна Рада України	www.portal.rada.gov.ua
Кабінет Міністрів України	www.kmu.gov.ua
Міністерство економічного розвитку і торгівлі	www.me.gov.ua
Міністерство фінансів	www.minfin.gov.ua
Національний банк України	www.bank.gov.ua
Державна податкова служба України	www.tax.gov.ua
Державна служба статистики України	www.ukrstat.gov.ua

Національний інститут стратегічних досліджень	www.niss.gov.ua
Центр перспективних соціальних досліджень	www.cpsr.org.ua
Міжнародний валютний фонд	www.imf.org
Human development report	www.hdr.undp.org
United Nations Statistics Division	www.unstats.un.org
Organization for Economic Cooperation and Development	www.oecd.org/std
Statistical Office of the European Communities	www.europa.int